Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

В кривавому болоті монгольського рабства доводиться шукати колиску Московії. А сучасна Росія лише метаморфоза колишньої Московії.
Карл МАРКС

23 (597)
9 червня
2016 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ОГОЛОСІТЬ ВЕСЬ СПИСОК, БУДЬ ЛАСКА!..

Саме цього вимагав у міліціянта один із героїв радянської кінокомедії Леоніда Гайдая «Операція И та інші пригоди Шурика». Йшлося про те, що клієнт витверезника бажав знати всі об’єкти, на яких він міг би відбувати своє адмінпокарання. Зрозуміло, де краще...

Щось подібне нині вимагає наше суспільство стосовно «чорної каси» Партії реґіонів, щоправда, з метою знати, кого ж мали б покарати. Те, що оприлюднив народний депутат Сергій Лещенко, на 66 млн. доларів – лише маленька частка масиву всеосяжної політичної корупції в Україні. Заступник голови СБУ Віктор Трепак в інтерв’ю тижневику «Дзеркало тижня» заявив, що передав у НАБУ цілі «амбарні книги» на сотні сторінок на 2 млрд. доларів розписок і документів з десятками посадових осіб найвищого рівня. Правда, і в тих списках, що потрапили на очі громадськості, фігурують особи, як то голова ЦВК Охендовський, яким виділяли мільйонні суми, себто елементарно купували. Зізнався, що отримував фінансування по чорному налу і політолог Тарас Чорновіл, і журналіст Мустафін. Але це, як кажуть, дрібна риба. Великі хабарники мовчать. Але ж зрозуміло, що вони на гачку.

Постає запитання, з якою метою враз виринув увесь цей компромат? Як на мене, найперше, щоб затерти офшорний скандал і переключити увагу суспільства. Мовляв, навіщо вам сушити голову якимось незрозумілим президентським «сліпим трастом», подивіться, скільки крали вони.

По друге – тримати і, коли треба, смикати тих, хто брав тоді, а тепер при владі. Чи не тому ні сіло, ні впало у Верховній Раді з’явився проект Закону про зміни до Конституції у частині реформування правосуддя і без першого читання, без обговорення, без дискусій був ухвалений загалом і одразу аж 335 голосами. Причому дружно голосували реґіонали (що комфортно почуваються в «Опозиційному блоці» й у «Волі народу») і навіть частина демократичної опозиції, не кажучи вже про недоукомплектовану коаліцію.

Гадаю, що проявити таку одностайність допомогла, безперечно, «амбарна книга» колишньої ПР. Тим більше, що голова НАБУ А. Ситник заявив, що деякі матеріали вже втратили актуальність і будуть розслідувати тільки ті епізоди, які можна довести до судового розгляду. Себто слідчі на свій розсуд вибиратимуть, на кого завести кримінальну справу, а кого помилувати. А тим часом В. Трепак у своєму інтерв’ю стверджує: «Хабарі в сумі 500 тис. дол. чи мільйон доларів були мало не нормою. Часто вони досягали 5, 8 і навіть 20 млн. дол. Зауважте, готівкою!» Все ж таки витратились аж на два мільярди.

Тому суспільство вимагає оприлюднити весь список фігурантів і таким чином контролювати хід розслідувань.

Зрештою, в тому мала би бути зацікавлена і влада, якщо вона справді бажає показати, якими не білими й не пухнастими були «папєрєднікі». А втім, чи не станеться так, як зі створенням Тимчасової слідчої комісії у Верховній Раді з розслідування офшорів: багато галасу з нульовим результатом. Та влада має розуміти, що їй і це поставлять на карб. І прийде час за все відповісти. Час розплати.

Богдан ВІВЧАР

КРУГЛИЙ СТІЛ

МОСКОВІЯ Є МОСКОВІЄЮ: ІСТОРИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

У НД «Просвіта» відбувся круглий стіл на тему «Росія чи Московія? Історична справедливість». У ньому взяли участь представники інтеліґенції, керівники громадських, християнських організацій, науковці, журналісти, просвітяни.

– Нині, у час російсько-української війни, коли захланний сусід відбирає у нас українські землі, варто не лише відстоювати свої території, а й подбати про повернення загарбаного, – сказав, відкриваючи дискусію народний депутат I–II скликань, Надзвичайний і Повноважний Посол у Грузії та Азербайджані (1998–2003), голова обласної «Просвіти» **Степан Волковецький.** – Ідеться про повернення нашої історичної спадщини, зокрема вкраденої у нас назви – Київської Русі. Жодного відношення до цього ймення Московія не мала і не має. Адже її державність народилася в період Золотої Орди, в межах монголо-татарської держави. І світ цілі століття знав і звав її Московією. І лише в 1713 році цар Петро І видав указ своїй дипломатії величати її Росією чи «Государством російським». Отож немає жодних об’єктивних історичних підстав називати сусідів Росією насамперед нам, українцям.

Ми не можемо примусити світ і росіян-московітів змінити назву «Росія» на «Московія» і не стараємося цього робити. Але нам ніхто й ніщо не завадить вживати таку назву, яку вважаємо за потрібне, яка відповідає історичній правді. Так, ми маємо претензії до цієї назви, бо ми, українці, є правонаступниками традицій Київської Русі, на відміну від Московії. Це наші предки на своїй території сформували давню українську державу й дали назву «Русь» («Росія» – похідне від «Русь»). Найвідоміший український історик Михайло Грушевський так і назвав нашу історію «Історія України-Русі». Наш геній Тарас Шевченко не вживав етнонім «Росія», а використовував – «Московія». То чому ми маємо змиритися з тим, що у нас «перейняли», а точніше у нас забрали, а ще точніше – вкрали?

Дехто може сказати, що питання не на часі. Але я настоюю на тому, що на часі, – продовжив С. Волковецький. – Саме нині, коли відносини між нашими країнами набули гострого військово-політичного протистояння, гадаю, прийшов час історичної правди. Нам, українцям, громадянам України, навіть на офіційному рівні варто повернути Росії справжню її назву – Московія. Відповідно росіян називати – московітами. Тим більше, що теперішня Московія Путіна надалі привласнює нашу українську історію і наших великих предків, наприклад, хрестителя Русі-України Володимира Великого. Їм би за правом спадковості побудувати у Москві пам’ятники правителям Золотої Орди, а вони взялися за зведення монумента Київському князю Володимиру.

До слова, існує міжнародна практика: кожен народ називає інший народ чи іншу державу так, як вважає за потрібне. Наприклад Німеччину ми, українці, називаємо Німеччиною, росіяни (московіти) – Германією, а самі німці свою державу – Deutschland. Інший приклад, Грузія, де я довший час представляв Україну як посол. Слов’янський світ називає її «Грузія», англомовний – «Georgia» (Джорджія), а самі грузини свою країну називають «Сакартвело». Те саме можна сказати про Чорногорію (Монтенегро)... І таких прикладів багато, – наголосив промовець, запрошуючи до дискусії.

– Політика РФ у сфері історичної пам’яті є складником гібридної війни проти України, а її інтерпретації історії – засобом леґітимації своєї політики щодо України та загрозою для національної безпеки Української держави,

(Чит. 2 стор.)

КРУГЛИЙ СТІЛ «РОСІЯ ЧИ МОСКОВІЯ? ІСТОРИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ»

01 червня 2016 року — м. Івано-Франківськ, Народний дім «Просвіта»

УХВАЛА

Ми, учасники круглого столу на тему «Росія чи Московія? Історична справедливість», представники інтеліґенції, історики, політологи, громадські активісти Прикарпаття визнаємо як доконаний історичний факт неправильного та необґрунтованого вживання терміну «Росія» (похідна від «Русь»), яку привласнила та узурпувала Московія.

Тому з метою відновлення історичної справедливості й духовного очищення українського суспільства від залишків імперського минулого пропонуємо:

1. Розпочати широке обговорення в області та всіх реґіонах України питання щодо вживання терміну «Московія» замість «Росія» та рекомендувати вживати його – «Московія» в повсякденні.

2. На базі Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника провести Всеукраїнську науково-практичну конференцію на цю тему, охопивши широку тематику історичної спадщини Київської Русі.

3. Скерувати матеріали круглого столу:

депутатам Верховної та обласної рад;

в Інститут історії України НАНУ;

в Інститут українознавства ім. І. Крип’якевича (Львів);

в Інститут національної пам’яті;

в Національний інститут стратегічних досліджень;

громадським організаціям краю;

в управління освіти Івано-Франківської облдержадміністрації для обговорення в колективах навчальних закладів області;

в засоби масової інформації.

ШАНОВНІ КРАЯНИ! ДОРОГІ ПРОСВІТЯНИ!
Передплачуйтегазету «ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА».
Передплатний індекс – 91083.
ВАРТІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ (без оплати оформлення):
на місяць – 5,00 грн., на півроку – 30,00 грн., на рік – 60,00 грн.

НАШІ СВЯТА

ВОЗНЕСІННЯ ГОСПОДНЄ

Сорок днів після свого Воскресіння Ісус являвся апостолам, засвідчуючи їм правдивість свого тілесного Воскресіння, а отже, і спасенної небесної місії і Божественної науки. За цей час Він кріпив їх у вірі, наставляв і готував, як говорив про це ще задовго до цього, до прийняття ними іншого Утішителя – Святого Духа. А на 40-ий день, як написано про це в Діяннях святих апостолів, Христос вивів своїх учнів з міста Витанія на гору Єлеон, підніс руки і, благословивши їх, вознісся на небо.

«Небо – престіл мій...», – сказав устами старозавітнього пророка Всевишній. Ці слова у промові до юдейських первосвящеників і синедріону повторив святий архідиякон Стефан. Він, як написано у вищезгаданій книзі, «повний Духа Святого, дивлячись у небо, побачив славу Божу й Ісуса, який стояв по правиці Бога й мовив: «Ось бачу відкрите небо і Сина Чоловічого, який стоїть по правиці Бога». А перед смертю через побиття юдеями камінням він взивав: «Господи Ісусе, прийми дух мій... не постав їм цього за гріх». Отже, це молитва первомученика Стефана до Сина Божого Ісуса Христа.

І св. ап. Павло в своїх листах до римлян, ефесян, колосян пише, що Христос знаходиться «по правиці Божій». Це є «входження в свою славу», сказано в Євангелії від Луки, в Діяннях святих апостолів, і в листах св. ап. Павла до ефесян, филип’ян, Тимотея, євреїв і в Об’явленні св. Івана Богослова. А св. ап. Петро наголошує на «прославленні» Небесним Отцем Його Єдинородного Сина Господа нашого Ісуса Христа після Його Воскресіння, «щоб наша віра і надія були на Бога».

«Я вийшов від Отця і прийшов на світ – і знову полишаю світ і до Отця повертаюсь», – говорив перед хресною смертю до своїх учнів Месія.

А посилаючи їх на проповідь, Господь запевнив, як і всіх, хто повірить у Нього, в Його невидимій з ними присутності, реальній і дієвій Божественній допомозі, кажучи: «Я з вами по всі дні аж до кінця віку». Це переживання Його благодаті (про що свідчили всі святі) звершується силою Святого Духа, якого Він зіслав і постійно зсилає від Отця в Святих Тайнах. Та особливо Христос наголошував на євхаристійному аспекті свого Вознесіння в розмові про «хліб небесний», що записав євангеліст Іван: «Хто споживає Тіло моє і Кров мою п’є, той у мені перебуває, а я – в ньому... і я воскрешу його в останній день».

Св. ап. Павло в листі до євреїв наголошує на викупному значенні Вознесіння, яке звершилося після того, як Розіп’ятий і Воскреслий Спаситель «зі своєю Кров’ю увійшов у небесне святилище». Великі богослови вважають, що відтоді людська природа стала співучасницею Божественного життя і вічного блаженства.

Вознесіння Господнє – це заклик кожному віруючому в Христа до обожнення. Як говорив св. Григорій Палама, воно належить всім людям, бо всі воскреснуть в день Його Другого пришестя, та не всі однаково будуть «піднесені на хмарах», як говорить про це св. Павло в листі до солунян, а тільки ті, хто «розіп’яв гріх через покаяння і життя згідно Євангелія».

Михайло МЕЛЬНИК, *протоієрей*

КРУГЛИЙ СТІЛ

МОСКОВІЯ Є МОСКОВІЄЮ: ІСТОРИЧНА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(Поч. на 1 стор.)

продовжив дискусію доктор історичних наук, завідувач кафедри політичних інститутів і процесів ПНУ ім. В. Стефаника **Василь Марчук.** – Складовою гібридної війни є потужні інформаційні атаки й аґресивна історична політика, нав'язування українському суспільству своїх цінностей – «русского міра».

А оскільки в Україні живуть мільйони російських людей, то Росія вважає, що має стати на їхній захист. Цьому підпорядковано дезінтеґраційні проекти «Крим» та «Новоросія», ідеологічним обґрунтуванням яких стала концепція відновлення нібито «історичної справедливості». Історичне підґрунтя цих проектів вкрай хитке, а ствердження, що «Крим – це частина Росії» історично неправдиве. Адже населений кримськими татарами та українцями Кримський півострів був загарбаний імперією в 1783 р., а ввійшов до складу України у 1954 р. цілком законно.

Антиукраїнським проектом є і «Новоросія». Тут очевидні маніпуляції з історією та перекручування фактів. Повноцінної самобутньої землі або республіки з такою назвою ніколи не існувало. Харківщина, або Слобожанщина, а також більшість Луганщини й Донеччини були козацькими землями, заселеними українцями і стверджувати, що жителі південно-східних районів України – це нібито фактично інший народ, отже, вони не сепаратисти, а прагнуть реалізувати право на самовизначення, як це робить Москва, це намагання розколоти Україну, – наголосив В. Марчук.

– Особливо аґресивно сусіди воюють за спадщину Київської Русі. Утверджується міф про єдину давньоруську народність Київської Русі, з якої надалі виокремилися росіяни, українці й білоруси. В. Путін заявляє, що Київська Русь була ядром Російської імперії. Такі заяви є ідеологічним обґрунтуванням права не лише втручатися у внутрішні справи України, а вести політику її цілковитої інкорпорації в Російську державу.

Отож громадянське суспільство України має активніше використовувати потенціал історичної політики як основи формування та збереження національної ідентичності. Мовою документів, правдою фактів історії реконструювати московські історичні інтерпретації, пояснювати і собі, і світовому співтовариству історичні витоки українського народу.

– Хотілося б наголосити, що українці за своїм характером і життям є спокійні і врівноважені. І цим користувалися захланні азіати, привласнюючи все, що нам належало, – продовжив розмову доктор філософії, професор, директор Бурштинського енерґоколеджу **Олександр Джура.** – Київська Русь була великою європейською державою, була охрещена 988 року, коли Московія щойно спиналась на ноги. Тоді ж постала і Київська митрополія, на кафедри якої Константинополь призначав митрополитів. А Московську було визнано аж через кілька століть. І то завдяки видатним українцям, яких Москва переманила, перебираючи собі культуру, життєві традиції, освіту і навіть побут українців на шкоду їм. Московія була Московією і в козацьку добу і лише після знищення козаччини Петро І насмілився вкрасти наше ймення, хоч воно так чи інакше йшло з нами, бо ж, скажімо, було «руська мати нас родила», «Закарпатська Русь»...

– Історію сусідів документально й глибоко доказово дослідив і описав Володимир Білінський у тритомнику «Країна Моксель», – продовжив дискусію професор, письменник **Степан Ґеник.** – Але історики, найняті царями, писали іншу історію, яка, як стверджував М. Карамзін, частково ґрунтується на брехні. Справді, «російська історія» якраз тим і відрізняється, що вона базується на брехні, на грабунку, на крові. І ця ж брехня триває донині в обґрунтуванні окупації Криму, в означенні Новоросії. Тому повернення сусідам їхньої споконвічної назви – Московія цілком справедливе...

Письменник, народний депутат І демократичного скликання **Дмитро Захарук:**

– Якщо цій ідеї «приробити» руки й ноги, я впевнений: вона буде реалізована. Робота і проблема різнорівнева. Вченим – займатися тим, про що ми тут говоримо. Все те, що читали, публікувати: фрази, сентенції, думки. Можна почати цю роботу з того, щоб цю проблему було поширено й обговорено в усіх школах, навчальних закладах усіма засобами: «Просвітою», закладами культури, освіти. Якщо ми піднімемо тему знизу, а люди готові її сприймати, то рух піде далі й нам уже не буде важливо, чи прийме це Президент, Верховна Рада. Народ сприйме. Вони є московіти, а ми Україна-Русь. І світ сприймає нас. Слід розробити організаційні засади цієї роботи.

– Є вже багато інформації на цю тему в Інтернеті, але дуже важливий аспект – реалізація всього, що ми обговорюємо, – наголосив кандидат наук, голова обласної ОУН **Микола Сулятицький. –** Важливо діяти не тільки по лінії «Просвіти», а й по всіх громадсько-політичних організаціях. Всі структури повинні внести свою лепту, щоб не тільки був саботаж російських товарів, а й всеукраїнський саботаж слова «Росія». В наших силах провести велику інформаційну кампанію саботажу цієї назви. Буде великий ґвалт, як кажуть. Будуть образи, позови, але треба чимось і ризикнути, хоч на нашому боці правда і нема чого боятися. Важливо донести цю ідею до людей і до влади. І вона, гадаю, буде сприйнята як частина декомунізації...

– Коли хрестили Русь-Україну 988 року про Москву навіть ніхто не чув, згадка про неї з'являється лише 1147 року, – нагадав доктор наук, професор, завідувач кафедри вищої математики ІФНТУНГ **Василь Мойсишин**. І на цьому має будуватися наша праведна справа...

– Проблема надзвичайно актуальна. Вона має обговорюватися на всіх рівнях суспільного життя. Адже йдеться про відновлення історичної правди. Утім, не можна обмежуватися лише назвою, бо зазначена проблема має багатоаспектний характер. Отже, робота щодо відновлення історичної правди мусить носити цілісний характер. Усі мають розуміти, що російська культура й державність, за висновками українського історика М. Грушевського, на 70 відсотків розбудована українським інтелектом, – висловив своє бачення кандидат філософських наук, член Правління Луганського обласного об'єднання «Просвіта» **Володимир Сабадуха. –** Історичні міфи, що створені московітянами, є результатом різної ментальності. В основі української ментальності лежить особистісне начало, прагнення до внутрішнього вдосконалення, справедливості. Тому не дивно, що у Катехизисі Петра Могили записано, що пріоритет в українському суспільстві належить духовній людині, говорячи сучасною мовою – особистості. Менталітет московітів – це менталітет орди, яка прагне жити за рахунок інших народів, держав, а основним засобом досягнення своєї вигоди обирає брехню, крадіжки культурних досягнень інших народів, підкуп, шантаж, насилля.

Хочу наголосити, що студентська молодь цікавиться відмінностями українського й російського менталітету, тобто молоде покоління психологічно готове до сприйняття історичної правди. Але важливим є інформування наших громадян щодо історичних міфів особливо для східних і південних областей. Треба бути готовим, що в певних прошарках суспільства це може викликати шок, але він матиме оздоровчий характер.

Кандидат наук, депутат обласної ради **Василь Скрипничук** навів десятки висловів істориків, дослідників, церковних діячів і навіть класиків марксизму (а всього він зібрав їх більше півсотні), які доказово й категорично стверджують, що Москва є спадкоємицею Золотої Орди й аж ніяк не Київської Русі. Про це стверджували В. Ключевський, О. Преображенський, кардинал Іван Любачівський, Л. Гумільов, М. Костомаров, К. Маркс і багато інших. «Від угро-фінської назви столиці Москва, що вперше, як невелике село згадується лише в середині XII ст. (1147 р.) пішла назва цілої держави. Як колись від Візантії майже вся Греція називалася Візантією, від Рима – вся Римська імперія, так від Москви... всю велику Росію іменували Московією», пише російський дослідник І. Снєгірьов. «У кривавому болоті монгольського рабства доводиться шукати колиску Московії. А сучасна Росія лише метаморфоза Московії», стверджував К. Маркс. Отож корені сусідів не в Київській Русі і їх маємо називати історично Московією і московітами, москалями...

Кандидат наук доцент ІФНТУНГу **Роман Лучицький** нагадав, що навіть Церква на нашому боці, бо назвала свого очільника Московським, а не російським патріархом. Щоб активізувати й актуалізувати ідею нашого круглого столу, варто налагоджувати горизонтальні зв'язки через проведення конференцій, обмін інформацією з громадськими структурами, запустити механізм самоорганізації. А ще використати напрацювання, які вже здійснили, як-то брошуру Євгена Крамаря з християнізації в дохристиянський період.

А голова Всеукраїнського братства ОУН–УПА **Богдан Борович** сказав, що хоч це й історична тема, та вона – основний фундамент будування своєї держави. Правдива історія – це зброя в руках молодих. І її мають їм вручити науковці.

Голова Надвірнянського РО «Просвіта» **Богдан Березицький** запропонував розробити методичний посібник для вчителів історії з цієї проблематики. Це питання має стати предметом обговорення і на виховних годинах в школах.

Схвалювали ідею круглого столу й висловлювали арґументи на її підтримку та пропонували шляхи реалізації також відповідальний секретар ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка кандидат наук **Михайло Січка,** голова обласної ради профспілок **Ігор Басюк,** голова ОО Спілки офіцерів України **Іван Лазор,** голова ГХР «Клич» **Андрій Фуштей,** журналіст **Марія Солодчук** та інші.

Скажімо, голова Івано-Франківської структури ЦК «Азов» **Сергій Сивачук** наполягав на тому, що реалізацією ідеї потрібно займатись дуже конкретно, аби у документації організацій, їхніх публічних заявах, у дискусіях і навіть у побуті, а насамперед підручниках всюди й назавжди північні сусіди для нас стали Московією, москалями, московітами. Це буде історично справедливо!

Учасники круглого столу «Росія чи Московія? Історична справедливість» прийняли Ухвалу (друкується в нинішньому числі «Г. П.»).

Богдан ВІВЧАР

ЖИТТЯ ГРОМАД

У Івано-Франківську відбулася розширена нарада – конференція Всеукраїнського об'єднання ветеранів (ВОВ), яка обговорила соціально-економічну ситуацію в державі, співпрацю ВОВ із громадськими організаціями, хід звітно-виборної кампанії, підготовку до X з'їзду організації. У ній взяли участь керівники центральних і обласних структур, представники Всеукраїнського братства ОУН–УПА, ГО «Євромайдан України ім. Героїв Небесної сотні» та інші. Ухвалили Концепцію основних напрямів роботи комітетів захисту рідної землі, які створюються по всій Україні з ініціативи Координаційної ради Всеукраїнського народного форуму захисту української державності, головою якого є голова ВОВ Володимир Гуменюк. Він же зробив аналітично-узагальнений висновок з обговорених питань.

Голова Івано-Франківського обласного відділення ВОВ Василь САВ'ЮК поділився досвідом національно-патріотичного виховання.

У ГРОМАДСЬКОМУ СТРОЮ

Він, зокрема, наголосив, що обласна структура нараховує в своїх рядах 58 421 особу. Це – ветерани війни, діти війни, ветерани праці, ветерани Збройних сил та інші категорії ветеранів. Обласна організація ВОВ є базовою для всієї Всеукраїнської ветеранської понад мільйонної організації. У 2015 році відбулася Всеукраїнська розширена Рада на тему захисту української державності від російського аґресора та зі створення громадської організацій «Євромайдан України імені Героїв Небесної сотні». Ми активно включилися у відзначення дня Святої Покрови як свята Українського козацтва, ОУН–УПА та Дня захисника України.

ВОВ працює в напрямку сприяння суспільному взаєморозумінню і консолідації на основі національної ідеї як всіх ветеранів, так і громадськості задля зростання їхньої державотворчості й активності у захисті соціально-правових, духовних та інших прав та інтересів. Сприяє вихованню молодого покоління в дусі українського патріотизму й усвідомлення національної ідеї, в зміцненні державності України і її демократичних засад, в утвердженні української мови як державної, готовності захистити свою Батьківщину від російського аґресора. Турботу про покращення матеріального обслуговування членів ВОВ та членів сімей АТО, що втратили годувальника, ми поєднуєм із залученням молодого козацтва до громадського життя. Також співпрацюємо із організаціями Соборне козацтво «Січ», Спілка офіцерів України, Братство ОУН–УПА, «Євромайдан України імені Героїв Небесної сотні», обласною «Просвітою», воїнами-афґанцями, Союзом чорнобильців, Організацією політв'язнів і репресованих та іншими. Спільно проводимо виховну роботу серед молоді з підготовки юнаків до захисту української державності. Ця робота здійснюється згідно Указу Президента від від 12 червня 2015 року «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», в якому поставлена вимога забезпечити системну взаємодію державних органів із громадськістю у цих питаннях.

Отож в умовах війни і на майбутнє потрібно виховувати патріотів України зі школи. Йдеться і про те, щоб осучаснити роботу навчальних закладів із питань національно-патріотичного виховання. Саме з цією метою в Івано-Франківській області за участю членів ВОВ у першому півріччі нинішнього року пройшли спільні семінари з органами управління освіти у Рогатинському, Рожнятівському, Снятинському, Верховинському районах до яких залучались всі виховники навчальних закладів. На них акцентували увагу на посилення національно-патріотичного виховання учнівської, студентської молоді та підготовки її до військової служби за контрактом. До слова, в іншому Указі від 13 жовтня 2015 р. «Про затвердження Стратегій національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки» Президент надає національно-патріотичному вихованню статус найголовнішого та стратегічного значення. Тому вироблено системно-ступеневий підхід щодо підготовки молоді до захисту України в ході військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), яка започаткована ще 2003 року.

Члени Івано-Франківської ОО ВОВ беруть активну участь у її організації, особливо на заключних етапах. В області вже проведені шкільні та районні й міські етапи гри «Джура». Їм передували теоретичні заняття з учнями за програмою «Козачат» (діти 1–4 класів), «Джур козацьких» (учні 5–9 класів) та «Молодих козаків» (учні 10–11 класів). Зазначена гра охоплює учнів з першого по одинадцятий класи і для її теоретичного забезпечення в області підготовані навчальні посібники, авторами яких є члени Івано-Франківського відділення ВОВ.

У навчальних закладах краю разом із представниками громадськості набула підтримки Всеукраїнська молодіжна та дитяча акція «Напиши листа захисникові України». Традиційно до Покрови в закладах освіти проводяться конкурси стройової пісні і строю. Ведеться роз'яснювальна робота серед учнівської та студентської молоді з питань проходження військової служби за контрактом. Буквально 14 березня поточного року з керівниками громадських організацій Івано-Франківщини був проведений настановчий семінар із зазначених питань. З інформацією виступив працівник Обласного військового комісаріату, який довів до учасників семінару умови та порядок проходження військової служби за контрактом.

Зазначена робота дає свої результати й багато учнівської та студентської молоді зробили свій вибір, підписавши по закінченні навчання контракт.

Василь САВ'ЮК, *голова ОО ВОВ*

ДУХОВНІ ПЕРЛИ

З ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ

Любов до України пронизує творчість Лесі Українки. *«А в серці тільки ти, єдиний мій коханий рідний краю!»* Вірить поетеса, що *«рідне слово в руках братів стане кращим мечем на катів». «Тільки любов до Батьківщини прикаже нам добути силою те, що нам належить по праву».* А *«Україна не є лише, що є, але передусім те, що має бути, що має прийти». «Невже ж можна осторонь сидіти й спостерігати спокійно, як ллється братня кров?» «У рідному краю й дим не гіркий, а солодкий».*

Знав силу любові до України Тарас Шевченко, тому й закликав усіх нас, *«народжених» і «ненароджених»: «свою Україну любіть! За неї Господа моліть».*

Безмежна любов до України давала Тарасові силу *«мучитись, каратись, але не каятись»,* не прислуговувати ворогам, а вірити. *«Встане Україна, встане правда, встане воля»* і *«світ правди засвітить».* З великої любові до України Тарас прохає сучасників: *«Обніміте, брати мої, найменшого брата», «Немає на світі України, немає другого Дніпра!»* Пам'ятаймо Тарасові слова:

Люблю тебе я, Україно,
Твої шовковії луги,
Твої зеленії діброви,
Люблю, люблю вас до загину!

Гаряча любов до України пломеніє у творах Івана Франка:

Не пора, не пора, не пора
В рідну хату вносити роздор!
Най пропаде
незгоди проклята мара!
Під України єднаймось прапор!

Не забуваймо і його слів: *«Бережи маєток про чорну годину, та віддай маєток за вірну дружину, а себе бережи довічно, без впину. Та віддай майно, і жінку, і себе за Україну».*

Вороги, пише Каменяр, хочуть знищити нас духовно:

Я знищу ще й вашу душу,
Зломлю, спідлю,
до покори змушу.

З сумом пише про втрачену Україну Семен Гулак-Артемовський:

Там, за тихим, за Дунаєм,
На землі є Божий рай,
Ми туди, туди бажаєм.
Там наш милий, рідний край.
Рідний край ми споминаєм,
Що за тихим, за Дунаєм,
За тобою Україно,
Вік будем тужить.

За Україну, за її долю,
за честь і волю, за народ
Вперед же, браття.
Микола Вороний

За вас, завзяті юнаки,
борці за щастя України,
Кладу найкращії думки,
мої сподівання єдині.
Михайло Старицький

Мово рідна, слово рідне,
хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
тільки камінь має.
Сидір Воробкевич

За кров, за сльози, за руїну,
Бог поверне нам
нашу Україну
Ольга Басараб

Боже великий, єдиний,
нам Україну храни,
Волі і світла промінням
ти її осіни.
Олександр Кониський

Я народ наш цілим серцем люблю і душа моя віщує, що його велика доля жде *(Юрій Фдеькович).*

Нема землі коханої так палко, як та, що в ній що не верства, то балка. А там – байрак, а там – горби могил. І хмари-велетні, і синій небосхил *(Євген Маланюк).*

Хто рідної мови цурається, той у саме серце ранить свою націю *(Іван Огієнко).*

Крокувала вона і струнка,
і рішуча –
Моя старша сестра
із древлянських часів
До трибуни, аби,
як в бою неминучім,
Українську незламність
явити в красі.
Ліна Костенко

Зібрав ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,*** *просвітянин*

ПАМ'ЯТЬ

ТІ, ЩО ВПАЛИ, – НЕЗАБУТНІ

Просвітянин, краєзнавець і рівно ж ветеран-лісівник (37 років пропрацював у Дорянському лісництві Делятинського лісгоспу) добродій Петро Дедерчук з Делятина задався ідеєю увічнити пам'ять про безіменних вояків-героїв, що загинули в різний час у двобої з ворогами українського народу на теренах Делятинщини та Яремчанщини. Задумав і зробив непросту й нелегку справу – на високогірські плаї, що межують з вершинами Синячки та Щевки, вивозили каміння, цемент та арматуру й вибудували великі три надмогильні пам'ятники, увінчані хрестами та з відповідними написами на нержавіючих таблицях.

І 12 травня сотні жителів Делятина, Дори, Заріччя Надвірнянського району прийшли на ці пам'ятні місця, щоб спом'янути й віддати шану невідомим героям. Панахиду за героями відслужив священик Ярослав Абрам.

У спільній християнській гостині всі присутні пройнялися щирою любов'ю до багатостраждального карпатського краю і його людей.

Роман ФЛИС, *член НСЖУ*

На фото: Учасники патріотичного дійства (зліва направо) – журналіст Роман Флис, вчитель-історик Василь Бігун, просвітянин та історик Петро Дедерчук та о. Ярослав Абрам.

ЖИТТЯ ОСЕРЕДКІВ

ПРОВІД НЕ МОВЧИТЬ

«Слава Україні!» – «Героям слава!» – так щоразу починається провід Коломийської міськрайонної станиці Братства ОУН–УПА. Збираються люди, яким не байдужа доля України, обговорюють насущні проблеми, пропонують шляхи їхнього вирішення.

Традиційно останньої суботи місяця двоє заступників голови станиці Іван Грималюк та Ярослав Сорич старанно вели провід. Запросили активного депутата міської ради Євгена Загрvirського. Він відповів на ряд запитань. Згідний, що насамперед має бути чіткішим контакт із можновладцями, які не повинні забувати про звичайних людей, служачи їм.

Думками про патріотичну участь поділилися Іван Грималюк та Юрій Рудко, які були на зустрічі з Президентом України, одухотворилися вірою в кращий час, а також інші члени Братства. Єднаючи ряди, вони побували на освяченні хреста на честь борців за волю в Середньому Березові, відвідали у Верхньому Березові голову станиці, колишнього сотенного Мирослава Симчича, виступили перед молоддю. Відрадно, що студенти Києво-Могилянської академії зацікавились книжкою Дмитра Гриньківа «Юнаки крицевої відваги» про пана Рудка.

Провід не мовчить, його чути, зростає його авторитет. Ось вирішив перейти з Косівської станиці в Коломийську Михайло Малкович. Вступити до нього має бажання Василь Кушнірчук, який подав свою заяву.

– Та невблаганний час робить свою справу, – сказав Ярослав Сорич. – Пішли у вічність боєць сотні Гамалії Юрій Стефанко та учасник бойових дій Василь Ясінський. Вшануймо їх хвилиною пам'яті при запаленій свічі.

І знову ішла ділова розмова про життя, війну і мир, можливості поліпшити стан справ у важкий для держави час.

Василь МИХАЙЛОВИЧ

НАРЕШТІ!

ПОЧИНАЄМО З КИЄВА

Депутати Київради мають намір популяризувати українську мову й пропонують перекласти на державну мову всю рекламу, меню і навіть спілкування у міських кафе, магазинах і транспорті.

Наразі у комісіях Київради розглядають проект рішення, за яким усі рекламні оголошення, вивіски, плакати, афіші та інші форми аудіо- та візуальної рекламної продукції повинні бути написані українською або іншою мовою з обов'язковим перекладом або транслітерацією.

Також українізувати пропонують увесь обслуговуючий персонал міста.

«У документі чітко визначено, що всі послуги в транспорті, закладах громадського харчування, меню ресторанів і кафе, спілкування з клієнтами в магазинах повинні починати українською мовою. Переходити на будь-яку іншу іноземну мову варто тільки тоді, коли клієнт сам про це попросить», – пояснив автор документа, депутат Київради Юрій Сиротюк.

Він нагадав, що така практика є у всьому світі.

«Наприклад, у Римі говорять італійською, в Парижі французькою, але за необхідності легко переходять на англійську. Так повинно бути і в Києві», – переконаний Сиротюк.

За його словами, це рішення буде носити рекомендаційний характер і штрафних санкцій не передбачає.

Але надалі при наданні ліцензії підприємцям, влада буде звертати увагу на виконання цієї рекомендації.

За словами депутата, проголосувати проект цього рішення в Київраді можуть уже за місяць.

Частина городян підтримують ініціативу, але бізнесмени та обслуговуючий персонал не дуже задоволені.

За словами гендиректора компанії «Ресторанний консалтинг» Ольги Насонової, у 90 відсотках ресторанів Києва розмовляють російською мовою як офіціанти, бармени, так і клієнти. «Доведеться перевчатись», констатувала вона. Давно вже час.

ПОСТАТІ

ПОЕТ І КОМПОЗИТОР

Минуло 180 років народження відомого українського письменника-патріота, композитора, музично-культурного діяча, педагога, художника, редактора часописів Буковини Сидора ВОРОБКЕВИЧА.

Народився Сидір Воробкевич у Чернівцях у сім'ї священика, який працював у гімназії професором релігії і філософії. Коли Сидору було 4 роки, померла його мама, через п'ять років і батько. Він і брат залишились сиротами. Виховував їх дід, який працював у Кіцмані.

Бабуся навчила дітей любити рідну мову, пісню, свій народ. Після школи навчався Сидір у Чернівецькій гімназії, згодом – у духовній семінарії. Тут почав писати вірші й створювати до них музику. Музичну освіту здобув у Віденській консерваторії. Викладав спів у духовній семінарії, згодом – на богословському факультеті Чернівецького університету. Тут складав пісні, псалми, компонував хорові твори, сольні пісні, писав мелодії на власні вірші. Перші твори надрукував у збірнику «Галичанин». У 1877 р. видав перший буковинський альманах «Руська хата», пізніше заснував журнал «Буковинська зоря». Писав Воробкевич українською, німецькою та румунською мовами. Написав ряд оповідань на історичну тематику й поему «Нечай», драму «Петро Сагайдачний», «Кочубей і Мазепа» та ін.

Найповніше його талант розкрився у ліричних віршах. Прочитаймо та запам'ятаймо їх.

МОЛИТВА НА НІЧ ДЛЯ НАЙМЕНШИХ

Як лягаю спати –
Біля мене Божа Мати,
Два ангели по боках
Сплять зі мною в головах,
Ти, Ісусе, будь зі мною –
Добра нічонька з Тобою.

РІДНА МОВА

Мово рідна, слово рідне!
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.
Як же мову ту забути,
Що нею учила
Нас всіх ненька говорити,
Ненька наша мила.
Ой шануйте, поважайте
Ріднесеньку мову
І навчайтесь розмовляти
Своїм рідним словом.
Мово рідна, слово рідне!
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.

ОСІНЬ

Давно вже попрощали нас
З-під неба журавлі,
Пташки замовкли у гаях,
І втихло на землі.

Вже темна осінь надійшла,
Зів'ялий лист паде,
По листю повагом до нас
Грізна зима іде...

Про вірші Сидора Воробкевича Іван Франко писав: «розсипає велике багатство життєвих спостережень, осяяних тихим блиском щирого, глибокого, людського і народолюбивого чуття».

Богдан СУШЕВСЬКИЙ, *просвітянин*

З КОГОРТИ БОРЦІВ

ПРОВІДНИЙ ДІЯЧ ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ Й ДЕРЖАВНОСТІ

(Продовження. Поч. у № 21, 22)

У ці воєнні часи у Львові на вулиці Валовій працювало бюро інформації і пропаґанди під керівництвом Степана Ленкавського, а на вулиці Свєнціцького – Миколи Лебедя. У цій роботі М. Прокоп брав найактивнішу діяльність. Після невдалої спроби арешту ґестапо він переходить на нелеґальний спосіб діяльності. Як великий знавець історії українського визвольного руху у своїх публікаціях творчо розвивав найкращі традиції державно-правової думки. Цим питанням присвятив ряд статей, які були опубліковані в «Енциклопедії українознавства», редактором якої був Володимир Кубійович.

У статті про ОУН висвітлив створення українських збройних формацій проти німецького терору й більшовицьких партизанів в Україні.

Такою першою повстанською формацією була «Поліська Січ», створена ще у 1941 р. Тарасом Бульбою-Боровцем. З нею співпрацювала ОУН А. Мельника.

У Львові на вулиці Пекарській ввечері 15 вересня 1941 р. зібралось ядро ОУН (б) різних ланок, де було вирішено вести відкриту війну вже на два фронти – проти нацистської Німеччини та СРСР. Серед інших на цій нараді брали активну участь Микола Лебедь, Мирослав Прокоп, Микола Арсенич, Роман Кравчук, Дмитро Маївський, Іван Климів-Леґенда, Іван Равлик, Дмитро Мирон.

Восени 1942 р. обидві частини ОУН уже сформували невеликі військові відділи, які діяли по Волині й Поліссі. Навесні 1943 р. ОУН (б) розбудувала військові частини під назвою УПА, в рядах якої були люди різних політичних організацій та переконань у стратегії боротьби з українську самостійну державу, і тому УПА мала загальнонародний характер.

У травні 1942 р. М. Прокоп уже перебував з Д. Мироном у Києві під виглядом людей, що повертаються з німецького полону з фальшивими документами, виготовленими ОУН. Перебуваючи в ОУН (б), він віддає належне зусиллям другої частини ОУН під проводом Андрія Мельника, завдяки якій у жовтні 1941 р. в Києві постала Українська Національна Рада як речник українських національних інтересів.

Тут він веде активну роз'яснювальну й пропаґандистську працю з розширення бази визвольного руху. Налагодив видання газети «За самостійну Україну». З ним велику підпільну роботу проводили Василь Потішко й Кирило Осьмак, який у липні 1944 р. був обраний Президентом УГВР.

25 липня 1942-го в перестрілці з німцями у Києві був смертельно поранений Д. Мирон.

21 листопада 1942 р. М. Прокоп повернувся до Львова.

У перестрілці з ґестапівцями був важко поранений і головний редактор підпільного журналу «Ідея і чин» Дмитро Маївський.

З цього часу його обов'язки перебрав М. Прокоп. Журнал був чи не єдиним україномовним об'єктивним джерелом інформації. Підпільна друкарня, де видавали ж. «Ідея і Чин» була в одному із сіл Львівської області у криївці під підлогою великої стодоли. Друкарня проіснувала до 10 грудня 1943 р.

Як головний редактор М. Прокоп опублікував чимало надзвичайно вартісних наукових статтей про український визвольний рух, тут видавав матеріали про конференції ОУН, листівки, книжечки, звернення тощо.

М. Прокоп був і учасником переговорів з польським підпіллям про припинення збройного українсько-польського протистояння.

У 1943 р. ОУН організувала й підпільну радіостанцію. Вона працювала в Сколівському районі на Львівщині. До її праці та облаштування доклав чимало зусиль Юліан Гошовський. Радіостанція вела програму українською, французькою і англійськими мовами, стала відомою як радіостанція «Самостійна Україна» («Афродіта»). До її праці були залучені Мирослав Прокоп, Ярослав Старух, Василь Охримович, Люба Лемик та інші.

Степан ЯНКОВСЬКИЙ,
член Національної спілки краєзнавців України, м. Долина

(Далі буде)

МІСТЕЧКОВІ ІСТОРІЇ: УРОКИ

СКРИПАЛЬ

В нашому місті жив віртуоз-скрипаль. Щоранку він виходив на центральну вулицю і, відповідно до настрою свого і настрою дня, вигравав, виспівував, виплакував на своїй скрипці людям день – і свято, і будень, і весну, і літо, й осінь... Хто тямив трохи в музиці й тонкощах душі, захоплювався грою маестро й зупинявся напитись світла, а хто просто пробігав містом у справах, несвідомо проникався й наповнювався гармонією і чаром звуків. А ті звуки жили в душі вже новим життям і виспівували вже свою пісню, і день видавався якимсь натхненним, живим і кольоровим. Скрипаль був неодмінним атрибутом дня і стометрівки за всякої погоди. Бувало, холодної осені, а чи ранньої весни, його руки були аж бурякові від холоду, а все обіймали й гладили скрипку, з якої народжувались чудові мелодії.

Але поволі, з часом щось почало діятись зі скрипалем – він і його музичний світ стали осуватись, розсипатись, сипатись, наче бите скло. В його руках ставало менше вправності, постать все більш витягувалась і з часом аж зчорніла, а скрипка вже не співала й плакала, а схлипувала. Нараз стала рипіти й ось уже майже втратила голос. Ноти розсипались, розбіглись, розгубились. Не стало колишньої гармонії. Вже й грою цей рип не назвеш. Так, певне, розладналося життя музики. Тріснуло щось у ньому, обірвалось, надломилось. Але він і далі щоранку справно ходить на місце свого натхнення і все намагається видобути звуки. Коли бачить, що перехожі не реаґують на його гру, якось винувато складає інструмент і рвучко йде геть, наче втікає від себе.

Коли пробігаю містом і поглядом чи слухом ловлю присутність скрипаля на вулиці, вся зіщулююсь і почуваюсь винною в тому, що сталось із ним і його скрипкою. Так мали би почуватись ми всі – знаємо чи не знаєм того чоловіка. Просто колись хтось не зрозумів його, не почув, не вислухав, не підтримав, не допоміг... От і сталось лихо. Помер скрипаль, хоч тіло його за інерцією ще з'являється в означеному місці міста і механічно, але вже розладнано, намагається робити те, чим він жив і чим хотів з нами ділитись.

На жаль, так часто буває в житті, коли ми когось не помітимо, проіґноруємо, знехтуємо, відкинемо... Так на наших очах, а часто і за нашої мовчазної участі, розладнуються життя і долі наших ближніх, а ми, вчасно не помітивши цього, далі біжимо у справах, не помічаючи довкола жодних змін.

Якось зловила себе на думці: а місту таки бракує цієї людини.

Минула й весна без скрипаля. А може, він... Про його зникнення не напишуть газети й не покаже телебачення сюжет. То що – маєм усі ходити зіщулені від почуття провини? Ні. Треба навчитись помічати й не бути байдужими. Терміново треба навчитись. Поки не пізно.

Дарія НАРІВНА

ЦІННОСТІ

НЕОРДИНАРНИЙ ДАРУНОК

Унікальна срібна монета у формі традиційної української писанки поповнила колекцію Коломийського музею писанкового розпису.

Двадцятидоларову монету у формі писанки, що вперше у своїй історії випустив Королівський канадський монетний двір, музеєві подарувала відома дослідниця українського народного мистецтва Марія Рипан із Торонто. Випуск монети уряд Канади присвятив 125-річчю першого українського поселення в Канаді.

Проект унікальної монети розробила канадська художниця українського походження Анна Мораш. Аверс монети оздоблений кольоровою емаллю й відображає елементи традиційного українського розпису, де кожен елемент, як і кольорова гама, наповнений багатим символічним змістом. Зокрема, жовтий означає молодість і чистоту, червоний – радість і пристрасть життя, зелений – колір весни, що приносить надію та відродження, чорний – символізує найтемніший час перед світанком та ідею вічності. На реверсі – портрет англійської королеви Єлизавети II.

Наклад монети склав 4 тисячі екземплярів. Купівельна вартість «срібної писанки» склала 114,95 канадських доларів (2100 грн.).

У музеї Марія Рипан не тільки презентувала свій подарунок, але й виступила з цікавою мультимедійною лекцією «Писанки Північної Америки», що стала результатом її багатолітньої дослідницької праці в мистецтві писанкового розпису.

Оксана ЯСІНСЬКА, *просвітянка*

У НД «ПРОСВІТА»

ЧАС ДЛЯ СЕБЕ

В останню неділю травня зал НД «Просвіта» наповнився поважними панами й панями, які прийшли на улюблений вечір відпочинку «Кому за 40...». Одна пара з Коломиї зізналась, що вони з нетерпінням чекають цього часу, вже й пальці на руках загинають, скільки то ще треба чекати цього дня. А воно й справді хочеться відволіктися від щоденних турбот, присвятити три години часу собі, згадати дитинство, батьківську хату, садок, леваду, верболози й такі рідні мальви, що росли перед вікном, та ясени край дороги... Про це співав художній керівник ОНД «Просвіта» Орест Турок. Його змінювали вальс, полька, коломийка... Одна поперед другої учасниці демонстрували своє вишите вбрання. А от пані Іванна показала ориґінальну вишиту блузку, над якою сиділа дві зими, як зізналась. Узори з тризубами, за які колись можна було відсидіти в тюрмі. А пані Євдокія Кудла розповіла, як вишила костюм до хрещення для свого правнучка. Михайлина Ранюк показала свої зразки сучасного вишитого одягу. І знову танці. А коли втомились, то всі уважно слухали Івана Івасишина, який завжди старається ходити на такі вечори, будучи вже в такому поважному віці. Він декламував вірш Т. Шевченка «Тарасова ніч» і присвятив його річниці повернення праху Т. Шевченка в Україну.

Пізніше всі присутні в залі заспівали хвилюючу пісню «Рідна мати моя».

Після чергових танцювальних мелодій звучали пісні у виконанні фольклорного гурту «Пшеничне перевесло» та Н. Самборської. А насамкінець звучало «Многая літа» для іменинників, дамський вальс і заключний марш.

Михайлина БОДНАР

ВШАНУВАННЯ

МАГІЯ ТАЛАНТУ

Коломийський академічний обласний український драматичний театр імені Івана Озаркевича прикрасила ще одна пам'ятна дошка: поряд із барельєфами засновника цього театру – священика і театрального діяча Івана Озаркевича, режисера і провідного актора цього театру Василя Симчича органічно вписалась стела заслуженій артистці України, чий талант виріс і досягнув свого апогею саме на сцені Коломийського театру, незабутній Оксані Затварській.

Урочисте відкриття стели засвідчило, що, за словами ведучої урочистості Ольги Руданець, велика книга історії Коломийського театру поповнилась ще однією яскравою і славною сторінкою артистки, яка зробила славу Коломийському театрові, бо майже двадцять років на його сцені дарувала свій талант українському народові. До відкриття стели були запрошені доньки Оксани Затварської, ініціатори й засновники втілення цього проекту Ірина і Романна, виконавець стели – скульптор з Косова, заслужений працівник культури Польщі Василь Дутка і директор Коломийського театру, заслужений артист України Дмитро Чиборак. Освятили стелу, відправили панахиду й виголосили промови єпископ Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ владика Василь Івасюк та парох із Яблунова, рідного селища О. Затварської, отець Дмитро Погорілий, котрий, зокрема, наголосив, що вона служила Богові через театральне мистецтво, була глибоко віруюча, покірлива і практикуюча християнка, яка до кінця виконала свій обов'язок. На приміщенні Яблунівської школи встановлено аналогічну стелу.

Зірка Коломийського театру Оксана Затварська зіграла за своє життя понад 150 ролей, була удостоєна почесного звання державного стипендіата вже в час Незалежної України. Вона гуртувала довкола себе й надалі гуртує яскраве суцвіття молодих талановитих акторів. Такі видатні імена як Ярослав Барнич, Данило Нарбут, Михайло Вербицький, Микола Бенцаль, славні подружжя Іванни й Івана Біберовичів, Жолобайлів, Ігор Салій, Юрко Тодорів та багато інших славних імен золотими літерами вписані в історію Коломийського театру і української культури.

Постать Оксани Затварської поетично описана і в художній літературі, і в поетичній творчості. З особливою любов'ю пані Оксану в образі Сотниківни змалював у своєму романі «Місто» Роман Іваничук. Практично першим біографом своєї мами стала Романна Затварська. Зокрема, її перу належить документальна книжка про О. Затварську «Три пори року». Її сестра Ірина у своєму виступі торкнулась тих споминів про свою славну маму, які засвідчують її вірність обраній професії до останнього подиху.

Магія творчості великої артистки Оксани Затварської надалі чарує всіх шанувальників її яскравого таланту.

Микола Зеновій СИМЧИЧ,
м. Коломия

КАНІКУЛИ-2016

УРОК МОВИ

Вже стало традицією на початку літніх канікул, коли розгорнулись шкільні табори, запрошувати письменників. Цього року ми покликали для пізнання краси рідної мови учнями початкових класів Коломийських третьої та четвертої шкіл відомого поета Василя Рябого.

Він пише не лише для дорослих, але й для дітей. Його вірші у збірках «Світлофор і мухомор», «Чубата вощина», а також публікації у журналі «Дзвіночок» мають чарівний вплив, бо вони світлі, часто з гумором, несуть і передають позитивну енергію.

Наш гість не просто читав свої вірші. Він розповів про жанр скоромовки, про багатство мови – синоніми та омоніми, про свої поезії «Часогра» і «Писанка з неба», які стали піснями.

А щоб закріпити знання, було проведено бліц-конкурс розумників і розумниць. Діти відвідали народознавчу світлицю «Берегиня», ознайомилися з експонатами і залишились задоволеними, з гарним настроєм.

Тетяна ВЛАСІЙ, *працівниця Коломийської бібліотеки № 3 для дітей*

ЛІТО-2016

ТУТ ВАРТО ПОБУВАТИ

КОСІВ

Один із найвідоміших карпатських курортів розмістився біля підніжжя буковинських Карпат. Сприятливий клімат Косова, невелика і чиста річка Рибниця і відсутність промислових об'єктів – ідеальні для зеленого туризму.

Особливою популярністю користується Косівський базар, відомий далеко за межами Гуцульщини. Тут можна знайти багатющий вибір керамічного посуду, килимів, вишиванок, виробів із заліза, шкіри та хутра.

У місті та його околицях туристам пропонують на вибір: готелі, бази відпочинку, пансіонати, приватний сектор на будь-який смак.

За півгодини їзди від Косова – село Шешори, відоме своїми водоспадами й музичними фестивалями.

Доїхати до Косова можна прямим автобусом з Івано-Франківська.

ПУТИЛА

Районний центр на південному сході Чернівецької області – наймальовничішій частині Буковини, яку називають Путильщиною. Це ідеальне місце як для ледачого, так і активного туриста. Якщо перші обмежаться прийомом кисневих ванн (у районі – жодного шкідливого промпідприємства), то другим сам Бог велів зайнятися верховою їздою, скелелазінням, відправитися на рафтах або байдарках вниз річкою Путилою або Черемошем.

Але найцікавіше – піший похід до чабанів, які з травня по вересень залишаються високо в горах для випасу овець. Під відкритим небом пастухи готують справжню бринзу.

Любителям «терапії для очей» рекомендуємо побувати біля озера Гірське око, або поїхати на перевал Німчич, що відкриває розкішний вид на гірську долину Черемоша. Також цікаво поблукати в Черемоському ландшафтному парку серед трьохсотрічних ялин, чи пошукати квітку щастя – едельвейс.

На згадку про поїздку не забудьте купити гуцульську вовняну ковдру – ліжник, яку виготовляють в гуцульському краї.

Їхати в Путилу потрібно автобусом до центру с-ща Путила.

СПРОБУЙТЕ

ФОРМУЙТЕСЬ

1. Кидайте палити

«Якби ви могли бачити мене зараз, я б опустилася на свої скрипучі коліна й попросила хоча б подумати про те, щоб кинути палити», – пише одна з користувачів мережі. Ні, правда, це дорого, неприємно пахне і зі 100-відсотковою ґарантією викличе проблеми зі здоров'ям. Може, час уже кидати?

2. Підтримуйте (або відновіть) добрі стосунки з батьками, братами й сестрами

Навіть якщо ви вважаєте, що у вас дуже непрості стосунки з сім'єю і часом ви один одного ненавидите – потрібно навчитися жити з рідними. Стосунки в сім'ї дуже важливі. Прийде час і ви зрозумієте, що це і є справжнісіньке багатство.

3. Користуйтеся сонцезахисним кремом

Хочете зморшки, суху, полущену й тонку шкіру, синці мало не від будь-якого дотику? Тоді йдіть на пляж і насолоджуйтеся сонцем без захисного крему.

4. Займайтеся спортом. Це дійсно важливо

Ведіть активний спосіб життя зараз, тоді ви будете досить активними і в 50. Не набирайте вагу. Робіть фізичні вправи. Тримайте організм і тіло в нормі.

5. Візьміться заощаджувати гроші. Навіть якщо вдається відкладати мало

Так, це нудна, банальна й нецікава порада, але це дійсно необхідно. У 30 років у людини майже завжди залишається трохи грошей, які можна зберегти. Почніть заощаджувати зараз – і з часом вдасться зробити з цього непогані накопичення.

6. Навчіться радіти тому, що у вас є

Щастя має набагато більше значення, ніж слава або успіх. Замість скарг навчіться радіти тому, що у вас є, і ви відчуєте себе по-справжньому щасливою людиною.

7. Не відкладайте досягнення життєвих цілей на потім

Хочете купити будинок? Написати книжку? Одержати вчену ступінь або другу вищу освіту? Змінити кар'єру? Опанувати новий музичний інструмент? Запустити бізнес і працювати на себе? Тоді почніть сьогодні. Не кажіть, що ви повернетеся до цього колись. Час дійсно прискорюється після 30.

8. Висипайтеся

Спіть достатньо. Лягайте і прокидайтесь в один і той же час.

9. Дбайте про свої зуби

З віком проблем із зубами лише більшає. Лікування забирає все більше часу й грошей. Тому не потрібно тягти з лікуванням, поки втручання лікаря не стане просто необхідним.

10. Накопичуйте спогади, а не речі

Ви – це ваш життєвий досвід. Дуже сумно прокинутися в 50 і зрозуміти, що, крім матеріальних благ, ви не назбирали нічого. Спогади не можна викинути й вони ніколи не знецінятся.

11. Навчіться віддавати

Робіть добрі вчинки. Давайте іншим те, що приносить їм радість. Але робіть це від щирого серця. Не чекайте нічого натомість. Тоді й ваше серце наповниться любов'ю.

12. Будьте цікаві. Робіть щодня щось, що лякає вас

Вийдіть з будинку і зробіть що-небудь божевільне. Робіть багато фотографій, фотографуйте когось із близьких. Ці спогади будуть гріти вас у старості.

13. Не споживайте гидоту

За все своє життя ви можете заробити скільки завгодно грошей і витратити їх на що завгодно. Але здоров'я купити не вдасться. Краще відмовтеся від фастфуду, алкоголю та іншої гидоти просто зараз.

14. Читайте хоча б по 10 книжок на рік

Вашому мозку весь час потрібно розвиватися, тому перестаньте витрачати купу часу на телевізор і відеоігри й почитайте цікаву книжку.

15. Подорожуйте. Якомога більше

Подорожі змінюють нас. Вони дають відповіді на багато запитань. Вони надихають. Вони змушують перестати боятися. Подорож – це те, що допоможе вам відчути себе живим.

16. Навчіться роздумувати

Це займе небагато часу, а зміни у вашому житті будуть дивовижними. І є безліч наукових досліджень, які підтверджують це.

17. Будьте собою. Перестаньте порівнювати себе з іншими

Повірте, коли вам буде 50, вам буде абсолютно байдуже, яке враження ви справляєте на оточуючих. Почніть свій шлях. Станьте сильними.

18. Пишіть щоденник

Ви забудете більшість ваших дорогоцінних спогадів. Записуйте їх. І обов'язково зберігайте фотографії.

19. Бережіть своїх друзів

Тримайтеся за людей, які допомагають вам почуватися краще, які кидають вам виклик своїм прикладом, які вам дійсно подобаються. Смійтеся разом із ними. Робіть дурниці. Насолоджуйтеся життям.